

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

Handläggare
Jacob Holm
Jacob.Holm@huddinge.se

Mottagare
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Övergång till offentlig upphandling som metod för anordnande av högskoleförberedande ämnen inom den gymnasiala vuxenutbildningen

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att övergå från auktorisationsmodell till offentlig upphandling som metod för anordnande av högskoleförberedande ämnen inom den gymnasiala vuxenutbildningen.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att ändra nuvarande ersättningsmodell så att ersättningen till anordnarna blir 100 procent för betyget F både för högskoleförberedande och yrkesförberedande utbildningar på gymnasial nivå.

Besluten gäller under förutsättning att de övriga samarbetskommunerna inom Vux 5 fattar likalydande beslut.

Sammanfattning

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har tidigare beslutat att den gymnasiala vuxenutbildningen inom ramen för Vux 5-samarbetet ska utföras på entreprenad via utbildningsanordnare som anordnas genom auktorisationssystem.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har tidigare beslutat om ett strukturprogram för Huddinge kommun (bilaga 1.). Förvaltningen har där i uppdrag att se över utbudet som erbjuds genom auktoriserade utbildningsanordnare (i forts. kallade ”anordnare”). Vidare ska förvaltningen också överväga offentlig upphandling som alternativ till auktorisation för

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

utbildningar där det finns behov av ett långsiktigt kvalitetsarbete tillsammans med ett begränsat antal externa anordnare.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har - inom ramen för Vux 5-samarbetet - utrett vilken metod som bör användas för anordnande av högskoleförberedande ämnen inom den gymnasiala vuxenutbildningen.

Utredningen rekommenderar en övergång från auktorisationsavtal till offentlig upphandling för anordnande av högskoleförberedande ämnen. Vidare rekommenderas att nuvarande prislista och modell - som innebär ett avdrag på 20 procent för icke godkända betyg (betyg F) – revideras, så att ersättningen till anordnarna blir 100 procent för F-betyg både för högskoleförberedande och yrkesutbildningar på gymnasial nivå. På så sätt flyttas fokus från ekonomiska incitament till pedagogiskt stöd samtidigt som risken för betygsinflation minskar. En sådan revidering harmoniserar också med villkoren i övriga länet.

Styrgruppen för Vux 5 avser utreda och lämna förslag till beslut för driftsform för övriga gymnasiala vuxenutbildningar under hösten 2026.

Beskrivning av ärendet

Huvudmannaskapet för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) ligger på kommunerna då utbildningsformen inte tillåter enskilda huvudmän. Även om själva huvudmannaskapet ligger på kommunerna finns det ändå en möjlighet att bedriva utbildningarna antingen i egen regi alternativt så utförs det genom utbildningsanordnare på entreprenad.

Enligt Skolverket (rapport 2025:7) har komvux på entreprenad ökat över tid och år 2023 studerade hälften av landets kursdeltagare hos enskilda utbildningsanordnare. Det är vanligare att det sker i storstadsområdena. Det är också vanligare att utbildningen bedrivs genom entreprenad när det gäller den gymnasiala vuxenutbildningen i jämförelse med grundläggande vuxenutbildningen samt vuxenutbildningen i svenska för invandrare (sfi).

Det åligger huvudmannen att besluta om utbildningen ska genomföras på entreprenad och hur det då ska gå till. De två vanligaste tillvägagångssätten för att

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

erbjuda utbildningen via entreprenad är genom upphandling eller genom auktorisationssystem.

Gymnasial vuxenutbildning i Huddinge kommun

Dåvarande Gymnasienämnden fattade 12 april 2017 beslut om att införa ett auktorisationssystem för vuxenutbildningen. Detta system ändrades av Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden till sin nuvarande form genom beslut den 11 november 2020 (GAN 2020/1152). Besluten som reglerar förhållande mellan Huddinge kommun och externa utförare inom vuxenutbildning har alltså tagits av de nämnder som haft ansvaret för verksamheten. Frågan har alltså inte bedömts ha den principiella beskaffenhet eller större vikt som skulle föranleda ett beslut i kommunfullmäktige enligt 5 kap. §§ 1–3 kommunallagen.

Huddinge kommun erbjuder vuxenutbildning i egen regi samt hos auktoriserade externa utbildningsanordnare. En utbildningsanordnare ansöker om auktorisation och prövas mot kommunens så kallade auktorisationsvillkor, vilka definierar de krav som kommunen ställer på en aktör som vill utbilda Huddingebor mot ersättning från kommunen. Auktorisationsmodeller används i många kommuner och i flera skilda sammanhang, ofta som ett alternativ till offentlig upphandling. Genom auktorisation kan till exempel smal verksamhet som kräver regional samverkan för tillräcklig efterfrågan erbjudas till invånare inom samverkansområdet och på detta vis uppnår de samverkande kommunerna större valfrihet än genom upphandling eller drift i egen regi. Huddinge kommuns vuxenutbildning samverkar med motsvarande verksamheter i Södertälje, Botkyrka, Salem och Nykvarns kommuner under namnet Vux 5. Samarbetet omfattar en gemensam auktorisationsmodell, en gemensamt finansierad koordinator och gemensamma statsbidragsansökningar för gymnasiala yrkesutbildningar.

I huvudsak driver Huddinge kommun all grundläggande vuxenutbildning i egen regi, medan den gymnasiala vuxenutbildningen drivs av auktoriserade externa utbildningsanordnare.

Sedan 2018 har samverkanskommunerna inom Vux 5 haft en auktorisationsmodell där det en gång per år, som extern utbildningsanordnare, gått

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

att ansöka om att få erbjuda utbildning inom kommunal vuxenutbildning i de samverkande kommunerna. Alla anordnare som har uppfyllt kraven har släppts in, vilket har lett till att Vux 5 i dagsläget har 11 anordnare som erbjuder högskoleförberedande ämnesnivåer.

Med anledning av att den gymnasiala vuxenutbildningen genomförs på entreprenad av anordnarna, innebär det att den egna verksamheten som kommunen har i egen regi består av en mindre enhet med rektor samt vissa administrativa funktioner. Sedan 1 januari 2025 ingår även elevunderlag.

Det underlag som ligger till grund för det nuvarande auktorisationssystemet är framarbetat gemensamt inom de fem samarbetskommunerna. Syftet med auktorisationsmodellen var bland annat att ge kommunerna möjlighet att revidera avtalen löpande när det uppstod behov för verksamheterna.

Inom ramen för strukturprogrammet för Huddinge kommuns vuxenutbildning - kompetensförsörjning och livslångt lärande – ingår det att se över utbudet som erbjuds genom auktoriserade utbildningsanordnare. Auktorisation är en föredragen modell för att kunna erbjuda ett brett kurs- och programutbud som även inkluderar utbildningar där kommunens eget elevunderlag är lågt, där behovet på arbetsmarknaden är föränderligt eller där kontinuiteten i statsbidrag är oklar. Vidare framgår av strukturprogrammet att kommunen bör överväga offentlig upphandling som alternativ till auktorisation för utbildningar där det finns behov av ett långsiktigt kvalitetsarbete tillsammans med ett begränsat antal externa utbildningsanordnare och för utbildningar där kommunen vill stärka kopplingen till det lokala näringslivet och/eller säkerställa att utbildningen kommer till stånd.

Förvaltningens synpunkter

I bilaga 2. Redovisning av uppdrag Vux 5 Högskoleförberedande ämnen föreslår styrgruppen för Vux 5 en övergång till offentlig upphandling som driftsform för högskoleförberedande ämnen i stället för som nu via auktorisation.

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

En övergång till offentlig upphandling bedöms möjliggöra en mer strategisk dimensionering av antalet utbildningsanordnare i relation till elevunderlaget. Det bidrar till att fler kurser startar och att klassrumsundervisningen kan säkerställas.

Vid införandet av auktorisationsmodellen var tanken att ett stort utbud av anordnare skulle ge medborgarna större flexibilitet inför val av studier. Auktorisationsmodellen skulle även ge kommunerna möjlighet att revidera avtalen löpande utifrån behov som uppstår i verksamheterna. Sedan auktorisationens införande finns idag andra utmaningar inom komvux, exempelvis:

- Antalet anordnare har blivit för många för att elevantalet i våra kommuner ska räckas till så att alla anordnare kan starta de klassrumsutbildningar som har funnits sökbara.
- Anordnarna uppger att fler och fler elever har större stödbehov av olika slag som kan vara svåra att möta med distansutbildning och lättare att fånga upp i klassrumsundervisning.
- Ett för stort antal anordnare försvårar huvudmannens förutsättningar att genomföra kontinuerliga uppföljningar, samverkan samt kvalitetsdialoger.
- Andelen F-betyg och avbrott är högre i distansutbildning vilket medför högre kostnader för våra kommuner samt konsekvenser för elever som behöver läsa om ämnet för att få ett godkänt betyg.

Antalet anordnare skulle behöva minskas vilket inom nuvarande auktorisationssystem inte är möjligt eftersom de anordnare som uppfyller kraven måste auktoriseras. Därför föreslår förvaltningen att Vux 5 fasar ut högskoleförberedande ämnen ur auktorisationen och i stället övergår till att upphandla dessa inom en offentlig upphandling. Om en offentlig upphandling påbörjas under hösten 2026 bedöms nya avtal kunna träda i kraft så att utbildningar kan starta från och med hösten 2027. Oaktat det nu föreslagna beslutet löper nuvarande auktorisationsavtal på och kommer vid beslut att fasas ut i en takt som inte kommer att drabba elever som påbörjat studier.

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

Förvaltningen föreslår att övergå från auktorisationsmodell till offentlig upphandling som metod för anordnande av gymnasial vuxenutbildning. Förvaltningen föreslår vidare att det ska implementeras till höstterminen 2027. Genomförandet av nämndens beslutet förutsätter att övriga kommuner inom Vux 5 fattar ett motsvarande beslut.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

En övergång till offentlig upphandling som metod för högskoleförberedande ämnen bedöms inte innebära någon förändring av den organisation som finns i egen regi eller förändringar i administrativa kostnader.

I dagsläget har kommunerna i Vux 5 en prislista med anordnare via auktorisationssystemet som innebär ett avdrag på 20 procent för icke godkända betyg (betyg F). Denna modell används endast av Vux 5 i hela Stockholms län och risken finns att det leder till betygsinflation. I samband med förändringen av metod för anordnande av utbildningar, bör denna modell ses över. Utifrån 2025 års volymer bedöms kostnaden till cirka 700 tkr till 1 mnkr årligen vardera för kommunerna i Vux 5. Kostnadsökningen är ett resultat av den förändrade ersättningsmodellen (slopat F-avdrag).

Theander, Jesper
Gymnasie- och
arbetsmarknadsdirektör

Patrick Vestberg
Verksamhetschef gymnasium och
vuxenutbildning

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2026-05-20 - Övergång till offentlig upphandling som metod för anordnande av högskoleförberedande ämnen inom den gymnasiala vuxenutbildningen

Bilaga 1. Strukturprogram för Huddinge kommuns vuxenutbildning

Bilaga 2. Redovisning av uppdrag Vux 5 högskoleförberedande ämnen

Datum
2026-06-02

Diarienummer
GAN-2026/165

Beslutet ska skickas till

Botkyrka kommun

Nykvarns kommun

Södertälje kommun

Salems kommun

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, Huddinge kommun

Huddinge kommun

Postadress

Huddinge kommun

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen

141 85 Huddinge

Besök

Paradistorget 14

Tfn vxl: 08-535 300 00

gaf@huddinge.se

www.huddinge.se